

Tekstilna dela Fakultete za dizajn na mednarodnem bienalu tekstilne umetnosti BIEN 2025

Na bienalu tekstilne umetnosti **BIEN 2025**, ki je potekal od 31. maja do 3. septembra 2025 na območju Gorenjske in Goriške regije, se je tudi letos predstavila Fakulteta za dizajn, samostojni visokošolski zavod s študentskimi projekti, nastalimi na različnih študijskih smereh. Projekti, zasnovani v dialogu s tekstilnim oblikovanjem, številnimi tekstilnimi tehnikami in različnimi konceptualnimi pristopi, so nastali pod krovno temo ZRAK (angl. Air). BIEN

je v zadnjih letih postal ena ključnih platform za sodobno tekstilno umetnost tako za študente kot za širšo ustvarjalno skupnost. Študentom je bila s tem ponovno dana priložnost, da se postavijo ob bok mednarodnim ustvarjalcem in kolektivom ter prikažejo svoja dela v aktualnem kontekstu tekstilne umetnosti, s tem pa sooblikujejo tekstilni dialog na mednarodni ravni.

Slika 1: Prostorska postavitev *Vihar v zenici divjine* diplomantke Karin Golobič (foto: Jana Mršnik, Karin Golobič in Maša Pirc)

V Kranju, v Hiši družine Crobath, se je s prostorsko postavitvijo *Vihar v zenici divjine* pod mentorstvom doc. Jane Mršnik predstavila diplomantka

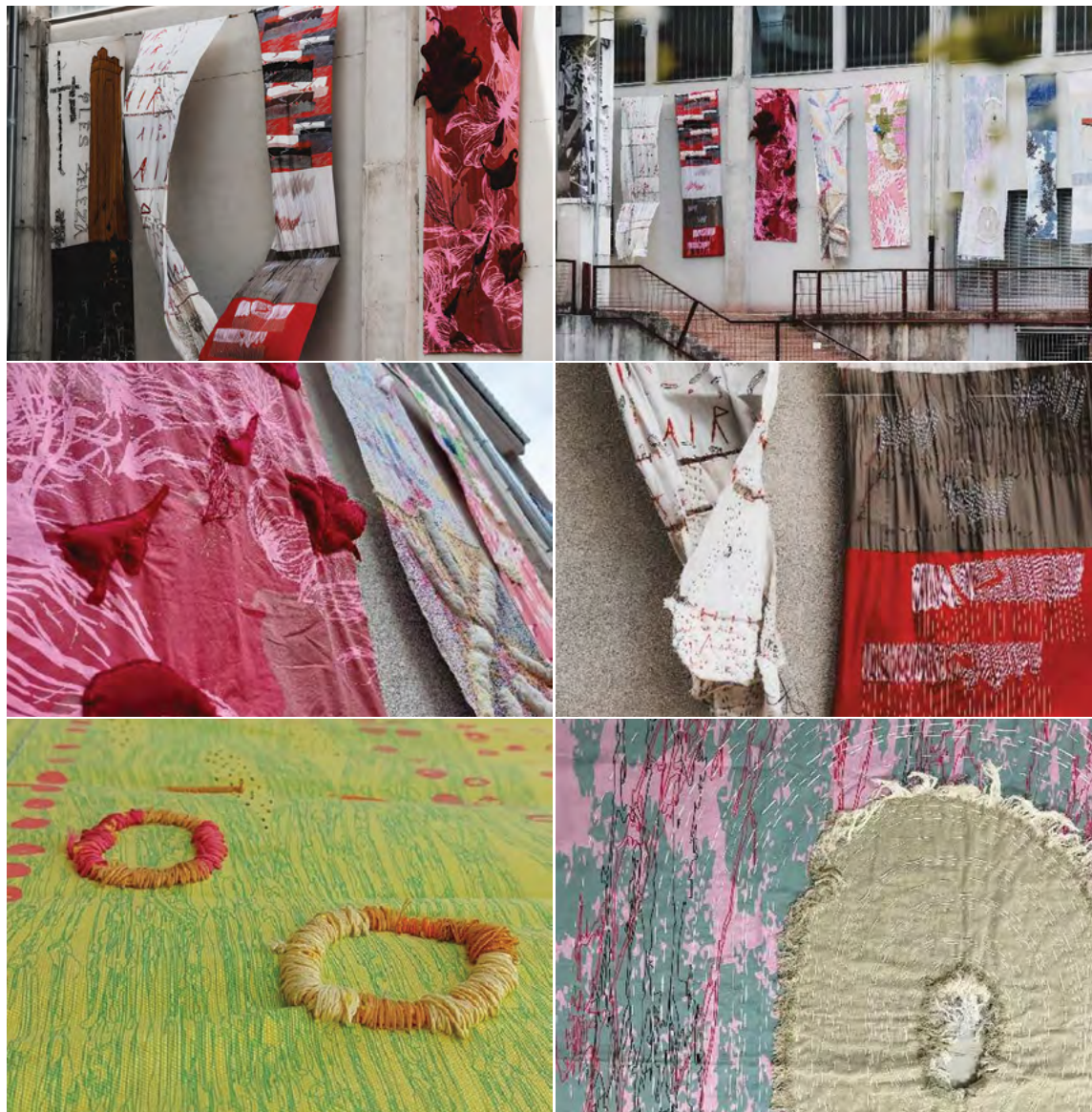
smeri Moda in tekstilije Karin Golobič. Postavitev raziskuje element zraka skozi pet prosojnih tekstilnih plasti, na katere je projiciran video iz barvnih

Content from this work may be used under the terms of the Creative Commons Attribution CC BY 4.0 licence (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). Authors retain ownership of the copyright for their content, but allow anyone to download, reuse, reprint, modify, distribute and/or copy the content as long as the original authors and source are cited. No permission is required from the authors or the publisher. This journal does not charge APCs or submission charges.

vzorcev, navdihnjenih z obliko konjevega očesa. Tkanine se rahlo zibljejo, kot da bi dihale z okolico, video pa poudarja lahkotnost, nevidnost in gibkost zraka. Vzorci, oblikovani skozi perspektivo konjevega vida, odražajo njegovo povezanost z naravo

in vetrom, ki ga spremlja med gibanjem. Kot dihi, ki nikoli ne mine, se v slojih tekstila in svetlobnih odsevih prepleta zgodba o konjevem zaznavanju vetra – nevidnega glasnika gibanja in svobode.

Slika 2: Prostorske tekstilije *Nič ni tako, kot je bilo šivano* študentov tretjega letnika (foto: Maša Pirc, Jana Mršnik)

Z velikimi prostorskimi tekstilijami *Nič ni tako, kot je bilo šivano* so se na Jesenicah predstavili študenti tretjega letnika smeri Moda in tekstilije, ki so pod mentorstvom doc. Jane Mršnik in Nine Vastl Štefe likovno raziskovali temo Zrak. V okviru

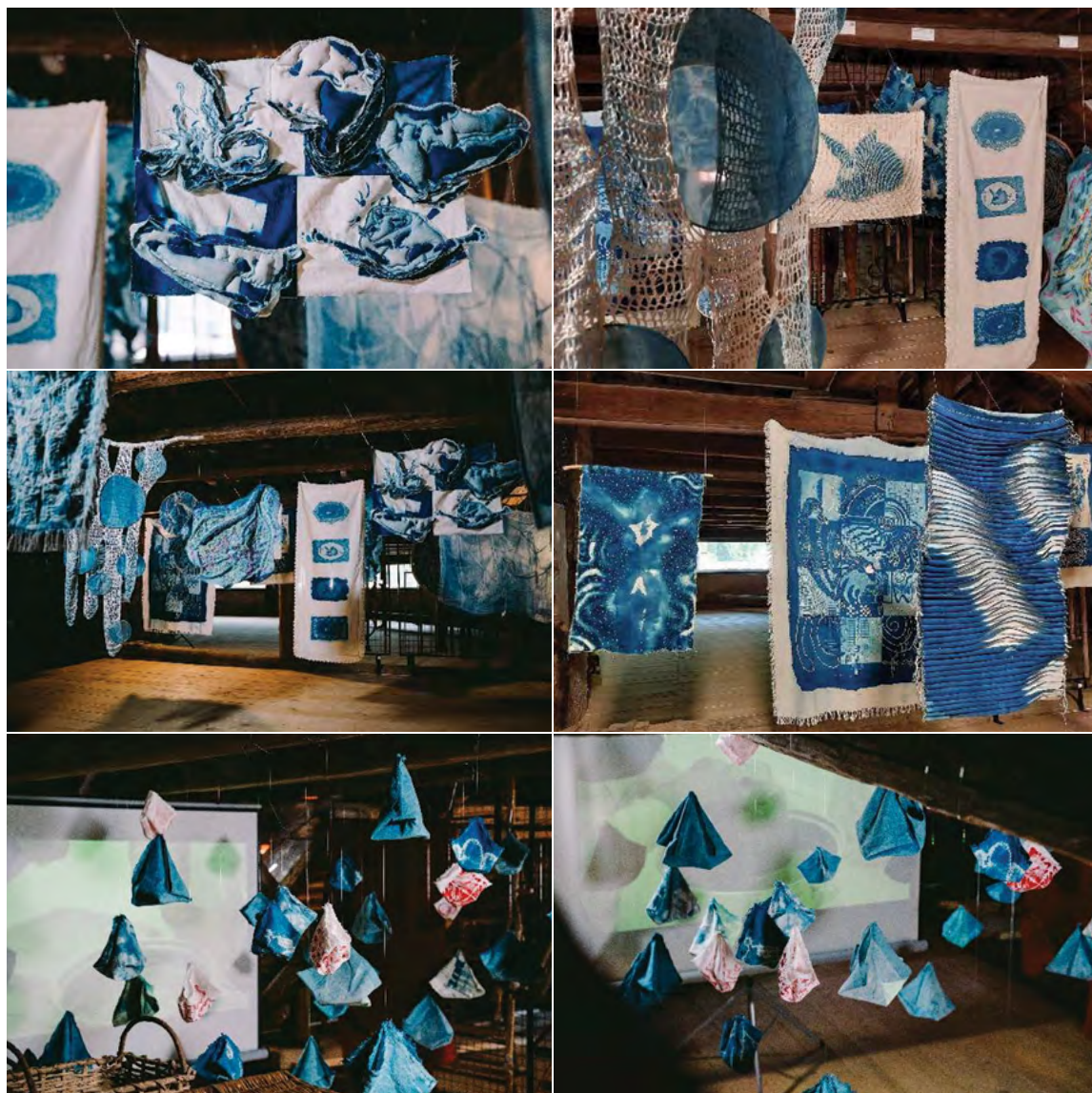
raziskovanja so uporabili različne tekstilne tehnike: ročno vezenje, prešivanje, plastenje, manipulacijo materiala in digitalni tisk.

Njihovi odzivi na prostor niso zgolj vizualni, temveč tudi občuteni – utemeljeni v zgodovinskem

in materialnem kontekstu Jesenic, mesta, ki ga je zaznamovala železarska industrija. V subtilnem dialogu z železno konstrukcijo se prepletajo trdnost in lahkotnost, industrijska togost in tekstilna mehkoba, nostalgичna tradicija in osebna intima. Med plastmi tkanin se napetost tiho kopiči in hkrati mehča, kot da bi železo in zrak našla skupen jezik.

Žareči barvni odtenki, ki se pojavljajo na površinah in v strukturah tekstilij, spominjajo na

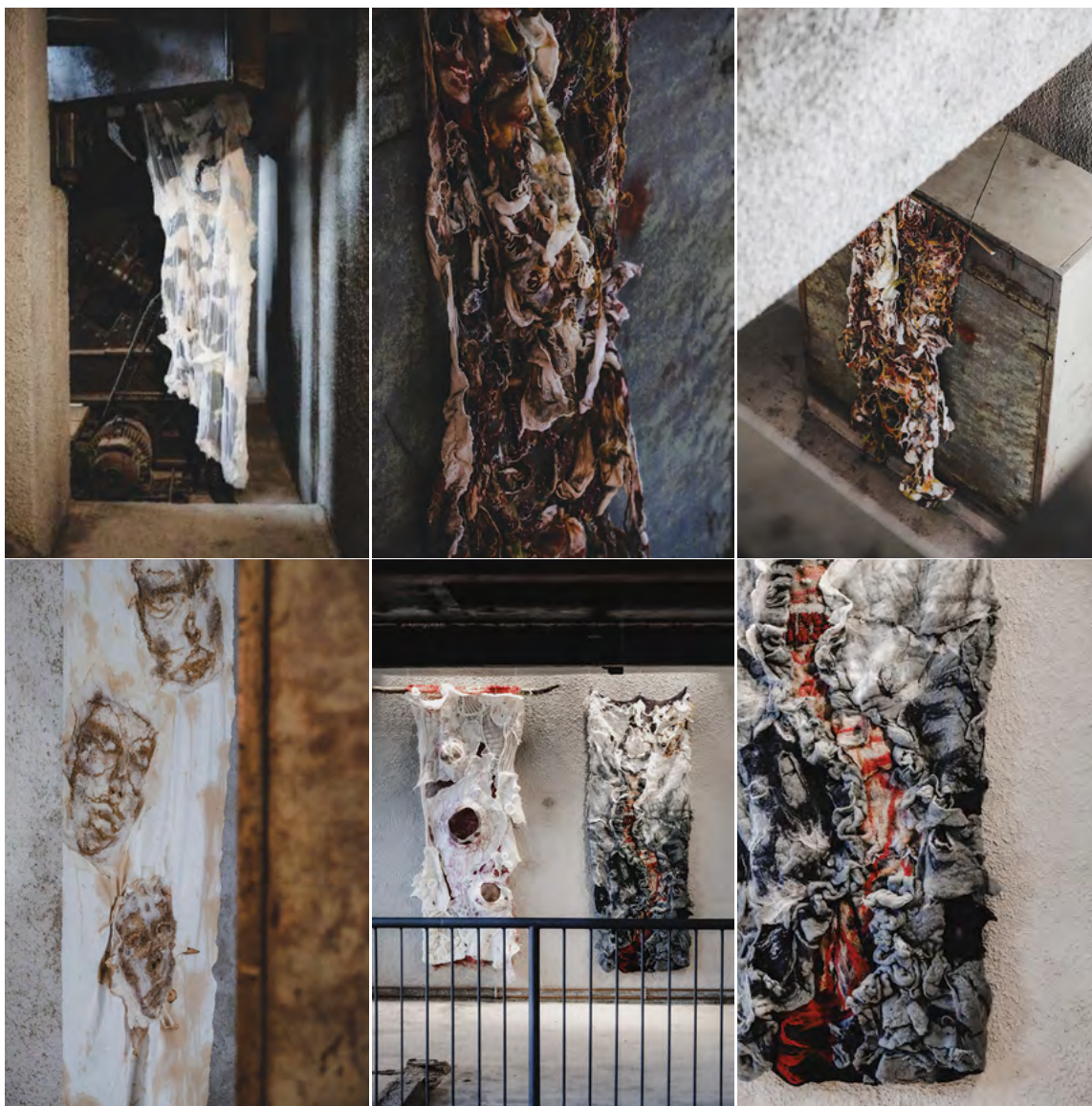
nekdaj obarvana pročelja hiš – tihi odmev železarske moči, ki je oblikovala krajino. Razstava velikih prostorskih tekstilij je bila postavljena v odprti prostor Tržnice Jesenice – kraj, izpostavljen vetru, zvokom mesta in pogledom z avtoceste. Del vsebin projekta je nastal v okviru projekta AlpTextyles, ki ga je Evropska unija sofinancirala v okviru programa Območje Alp.

Slika 3: Tekstilna dela Rezervirano za pozneje (foto: Jana Mršnik in Matic Kutin)

Na podstrehi Tržiškega muzeja so bila pod mentorstvom doc. Jane Mršnik predstavljena tekstilna

dela študentov smeri Moda in tekstilije, Notranja oprema in Vizualne komunikacije, združena pod

Slika 4: Prostorske tekstilije Zrak študentov prvega letnika (foto: Maša Pirc)

skupnim naslovom *Rezervirano za pozneje*. Dela so nastala v okviru dveh ločenih projektov, ki oba temeljita na tehniki rezervnega vzorčenja: modrotisku in cianotipiji. *Rezervirano za pozneje* raziskuje trenutke, v katerih se prepletajo čas, pričakovanje, nepopolnost in neizrečenost. Razstava vključuje individualne interpretacije študentov, ki so skozi ustvarjalni proces raziskovali temo *Zrak* ter se posvetili likovni interpretaciji nevidnih, a nenehno prisotnih elementov. Modrotisk je tradicionalna tehnika rezervnega vzorčenja, pri kateri se na tekstil s posebnimi tiskarskimi modeli nanese rezervirna

pasta. Po sušenju se blago obarva, ob odstranitvi paste pa na materialu ostanejo neobarvani elementi vzorca. Projekt modrotiska je delno potekal v okviru projekta *AlpTextyles*, ki ga sofinancira Evropska unija v okviru programa *Območje Alp*, pod mentorstvom Lili Panjtar in Tadeje Pance. Cianotipija pa je tehnika rezervnega tiskanja, ki spominja na razvijanje analognih fotografij. Na tekstil ali drugo površino se nanese posebna kemikalija, ki se po sušenju prekrije z izbranim motivom. Pod vplivom ultravijolične svetlobe se nepokriti deli površine obarvajo modro. Obe tehniki ustvarjata prostor, v

katerem nekaj ostane nedotaknjeno – v materialu in v mislih. Kot zrak, ki polni praznino, neviden, a vedno prisoten, se ta občutek tiho in vztrajno širi. V svetu hitrega tempa in nenehne komunikacije Rezervirano za pozneje ponuja trenutek umiritve. Je raziskovanje procesa, ki nikoli ni povsem končan: tudi tisto, kar ostane nevidno, se še naprej razvija – v prostoru in v misli.

V Topilnici živega srebra v Idriji so se pod mentorstvom doc. Almine Duraković Korošec s prostorskimi tekstilijami *Zrak* predstavili študenti prvega letnika smeri Moda in tekstilije. Študenti so ustvarili ploskovne prostorske tekstilije, ki združujejo različne tekstilne tehnike, kot so mokro polstenje, tkanje, kvačkanje in pletenje, ter raziskujejo medsebojne povezave prostora, materiala in oblike. Osrednji koncept *ZRAK* študentom omogoča, da skozi lastne interpretacije ustvarijo edinstvene tekstilne izdelke, ki ne le presegajo tradicionalne meje tekstilnega oblikovanja, temveč tudi izzivajo dojemanje tekstila kot umetniškega medija. Tako projekt osvetljuje pomen sodobnih pristopov k tekstilu, ki združujejo tradicionalne tehnike z novimi raziskovalnimi koncepti in dokazuje, da lahko tekstil postane dinamičen in sodoben izraz v oblikovanju, ki presega zgolj estetske funkcije ter vstopa v prostor, ki ga sooblikuje. Vsebine praktičnega dela projekta so delno potekale v sklopu projekta AlpTextyles, ki ga je Evropska unija sofinancirala v okviru programa Območje Alp pod strokovnim vodstvom Anje Musek in Silve Horvat.

Sodelovanje Fakultete za dizajn na bienalu tekstilne umetnosti BIEN 2025 je znova pokazalo,

kako živahen, raznolik in raziskovalen je prostor sodobnega tekstila. Razstavní projekti, razpršeni po Kranju, Jesenicah, Tržiču in Idriji, so ustvarili mrežo dialogov med prostorom, dediščino, naravo in sodobno ustvarjalnostjo. Prav raznolikost lokacij je študentom omogočila, da so svoje interpretacije preizkusili v različnih prostorskih, zgodovinskih in materialnih kontekstih ter se z njimi domiselno soočili. Bienale je za Fakulteto za dizajn dragocen prostor izobraževanja, preizkušanja, sodelovanja in vidnosti; za študente pa priložnost, da vstopijo v širši mednarodni umetniški prostor ter svoj lastni izraz soočijo s publiko.

Sodelovanje na BIEN 2025 je obenem pomemben korak v utrjevanju prepoznavnosti in kakovosti našega pedagoškega in ustvarjalnega dela. Srečanje s sodobnimi tekstilnimi praksami, raznolikimi konteksti in mednarodnim občinstvom je študentom omogočilo dragoceno praktično izkušnjo, mentorjem pa dalo priložnost za nadgradnjo raziskovalnih in pedagoških pristopov. Projekti, ustvarjeni pod okriljem bienala, potrjujejo, da fakulteta uspešno spodbuja radovednost, eksperiment, sodelovanje in kritični premislek – vrednote, ki bodo tudi v prihodnje usmerjale naš razvoj ter krepile vlogo tekstila kot pomembnega izraznega in oblikovalskega medija.

Opis projekta *Zrak* je pripravila doc. Almina Duraković Korošec.

Prispevek sta pripravili izr. prof. dr. Damjana Celcar in doc. Jana Mršnik.